

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	frt.	o. 6.
Félévre	6	"	"
Évnyegyedre	3	"	"
Egy hónapra	1	"	"

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre	12	forint	o. ért.
Félévre	6	"	"
Évnyegyedre	3	"	"
Egy hónapra	1	"	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Észleletek

a székely nép szükségei felett.

IV.

A felelős magyar miniszterium, s az összes országgyűlés, úgy szólva, lázas tevékenységet fejtett ki, a néhány hét előtt befejezett ülészek alatt, a közlekedési eszközök szaporítása körül. Sőt az országgyűlés befejezése óta is újabb és újabb közlekedési eszközök létrehozásának terveit olvassuk a lapokban.

A kormányának és az országgyűlésnek ezen törekvését, nem lehet a méltánylat kellő kifejezése nélkül említeni; annál is inkább méltánylandó e törekvés, mert a mint látszik, azon elvből indul ki, miszerint a közlekedés eszközei azon néma factorok, melyek a különböző népfajokat egymáshoz legközelebb hozzák.

E felfogás nagyon practicus és életrevaló.

Ugyanis: ha a különböző népfajok közt a közlekedés könnyűvé tétetik, az elszigeteltség megszűnik; az ipar és más tevékenységek folytonos érintkezés által eltempul az éle, ama sokféle feszültséget előidéző nemzetiségi surlódásoknak: mert mintegy önkénytelen alkalom nyújtatik a barátságos eszmecserére, s a kölcsönös érdekek általi szövetekezésre.

E tekintetek figyelembe vételét különösen igényli alkotmányos fejlődésünk; továbbá közigazgatásunk elhanyagolt állapota és ennek kifejlesztése esetében, abból származó vagyonosodásunk. Különösen volt okunk örülni nekünk erdélyieknek, látva a kormány és az országgyűlés azon célra irányított működését, hogy a közlekedési eszközök minél inkább szaporíttassanak.

Az arad-gyulafejevári vasútvonal már át van adva a közforgalomnak. Ennyivel közelebb vagyunk hozzá azon anyaországhoz, melyhez az alkotmányosság kapcsa által fűződünk. Reményünk van, hogy egy év múlva a nagy-várad-kolozsvári vonal is kiépül. Pár évre azután Brassóval, ez élénk kereskedelmi várossal lesz Pest legföllebb 48 órai távolságra összekötve; s ez már magában óriási nyertesség ránk nézve. Eddig terjednek a felelős magyar kormányának az erdélyi vasútvonalokra vonatkozó megállapodásai és törvényesített szerződésai.

Az a kérdés merül fel már most, és pedig önkény: ha vajjon Brassótól a minket Moldva-Olahországgal összekötő vonal a Bodza szoroson, vagy az Úzvölgyön vitetik-e? Ha a rövidséget tekintjük, a Bodza-szoros előnyösebb; de, ha a székely nép igényeit vesszük tekintetbe, az úzvölgyöni levezetés végtelenül fontosabb.

Költségek tekintetében nem nagy lesz ugyan a különbség: de, ha az Úzvölgyön vitetnek le a vonal, a talán néhány ezerrel többre rugó költséget, kimondhatatlanul kipótolná, sőt gazdagon visszafizetné, a székely nép erkölcsi és anyagi emelkedése, mely e vonal által eszközöltetnék, s mely a házára bizonyára nevezetes politikai tükének tekintetű. Hát stratégiai szempontokból ki képes megítélni annak fontosságát, szemben az elébb-utóbb megoldandó, s minket oly komolyan fenyegető keleti kérdéssel?

Azonban még nagyobb fontosságot tulajdonítok én e vonalnak nemzetgazdasági szempontból, úgy szellemi, mint anyagi tekintetben.

1-ör. Szellemi tekintetben. Minthogy e vasútvonal, a termékeny és népességi tekintetben nagy kiterjedésű Háromszéknek hosszabban hasitáná; míg kiépítették, addig, a talán kivándorolni kényszerülteknek munkát és tisztességes keresetet szolgáltatna; kiépítése és a közforgalomnak átadása után pedig, úgy a földmívelés, mint a marhatenyésztés útján szerzett cikkeiknek kelendőséget és értéket szerezne.

2-ör. Anyagi tekintetben: Mihelyt a kivándorlás, e szellemi rákfene terjedése meg lenne akadályozva, a munkás kezek szaporodása, vagy legalább megtakarítása által a nemzetgazdaság tetemes emelkedésnek örvendene.

Háromszék, Erdély ezen Banátusa, ha csak elemi csapások által nem sújtatik, nemcsak elegendő élelmi szert képes termeszteni, sőt kivitelre is jut. Közlekedési eszközök hiányában azonban, nem képes terményeit értékesíteni; a honnan következik, hogy gazdasági tekintetben csak ott áll, hol a kevésbé termékeny Csíkszék.

De hasítsa csak egyszer vasút végig e tágas és termékeny térséget, s kösse össze Moldvával, hol ezelőtt is pár éven át inség uralkodott, majd kölcsönösen fogja e két határos vidék egymás anyagi szükségzeit fedezni.

Szintily jótekingó hatással volna e vasútvonal kiépítése a szomszédos Káson és Csíkszékre nézve is. Előbbinek közepén húzódnék végig; utóbbinak havasi birtokait érintené.

Tudva van általánosan, hogy e két, Csíkszék csupán marhatenyésztése által jut néhány forinthoz; fagazdagsága pedig, eltekintve saját szükségleteinek könnyű módni fedezésétől, igen kevés, vagy éppen semmi jövedelmet nem hajt.

Már pedig, tekintve azon erdősdű hegysegeit, melyek az Úzvölgyön levezetett vasútvonal által érintetnének; tekintve a deszkák, zsindely és másnemű fakészítményeket, melyek ily úton könnyen és jövedelmező módon értékesíthetők volnának, s eképp megfelelő jövedelmi forrásul kínálkoznának; s tekintve végre ezen vasútvonal által érintendő ércgazdag hegyeit, melyek magának a magyar államnak Európa e Californiájában kész kincstárul kínálkoznak; e vasútvonal igen fontosnak és habár idővel, de minden módon kiépítendőnek kínálkozik.

Mi más érdekek harcolnak még e vasútvonal kiépítése mellett: azt következő cikkemben lesz alkalmam elmondani.

Tamás Márczel.

Lapszemle.

A szabadelvű „Ifjú századok” lapja, a derék „Sächs. Volksblatt,” így folytatja: „Daczolai akar-e a szász nép jelenlegi alkotmányos kormányunkkal” című cikkét:

Az unio-törvényben mi veszőly rejlik a szász nép érdekeire nézve? Az ó-szász párti népképviselők főtámadása azon határozatára ellen irányult, hogy jövőre a kormány fogja a comest kinevezni. Ugyanazon urak, kik a nagy-szebeni gyűlésen legkevésbé sem vonakodtak feladni, az alkotmányosság javára, nemcsak a comes, de a királybírák választási jogát is, — ugyanezen urak nagy garraal igyekeztek a pesti parlamentben kimutatni azt, hogy a comes-választás a szász nemzet alapjoga; valóban bámulni lehetett, honnan vették maguknak a bátorságot diplomatiailag iskolázott emberek előtt bizonyítani annak ellenkezőjét, minek szükségességét 4 év előtt önmaguk elismerték volt. Azt hitték a jó urak, hogy akkori eljárásuk egészen el van feledve; nagyon csalódtak, s maguknak köszönhetik, hogy ennek teljes keserűségét meg kelle izlelniük: az e tárgyra vonatkozó szavazásnál: a n.-szebeni és n.-síki két két követ, úgy Ujegyház, Medgyes és Beszterce 1—1 követnek kivételével az egész parlament — kerek számmal a jelen levő 240 képviselő — a főispánok hatáskörével bíró comes kineveztetésére szavazott, még a románok sem szavaztak az ó-szászokkal, bár tetszéssel hallgattak volt Raonichernak az unio-törvényjavaslat ellen intézett beszédét.

De hát oly jog-e a comes-választás, melynek eltörlése miatt a szász nemzetnek tönkre kell jutnia? Kérdezzük meg a történetet. II. Endre 1224-ben kelt arany szabadság-levele szerint a király nevezte ki a szebeni grófot. A magyar királyok által kinevezett grófok alatt élte a szász

nemzet arany korát — N. Lajos idejében; nincs arra egyetlen példa, hogy ily a király által kinevezett gróf a szász nemzetiség ellenében erőszakoskodást követett volna el.

1464-ben I. Mátyás király Szebenben ruházta fel azon kiváltsággal, hogy communitása által élet-hossziglan hivataloskodó comest választhasson. De ezáltal e király legkevésbé sem korlátozta saját főlségi jogait, ugyanis az erdélyi főkelésben részes Rothberg Péter comest lefejeztette. Mátyás privilegiuma dacára számos comest neveztek ki a magyar királyok és az erdélyi fejedelmek, és éppen e kinevezett comestek közt találjuk Pempflinger Márkot, Haller Pétert, Huét Albertet, kiket bizonyítván az ó századok is a legtevékenyebb és legdecebb comestek közé számíttanak. A Habsburgház-ból való uralkodók is gyakran kineveztek a comest, így Tartler Jánost, s midőn ezt a felejtetlen emléktű G. P. Binder superintendens üdvözlé, ő e kinevezésben nem látta nemzete veszedelmét, mit tőle senki sem vett rossz neven.

1845-ben a n.-szebeni communitás és az universitás közt létre jött compromissum alapján, 3 jelöltből az udvar nevezte ki a comest; e gyakorlat nagyon rövid ideig tartott, s így nem volt alkalom arra, hogy az udvar, ha a három közül egy sem tetszett volna — egy negyediket nevezzen ki.

Igaz, hogy 1848-ban az unio bizottság meghagyta tervezetében a századoknak a comes-választási jogát; de e helyett a kormány által ohajta kineveztetni a 11 királyföldi törvényhatóság főnökeit. Ezáltal a „Szászöld” 11 önálló törvényhatóságra oszlott volna fel s összetartozásuk nagyon is laza kapcsolatú lesz vala, a kevésbé befolyásos választott comes alatt.

A mostani magyar államférfiak számításba vették a századok általános ohajtását, a municipiumaik együtvé tartozását illetőleg; elejték az eszmét, hogy a 11 szász kerület főnökeit a kormány nevezze ki, e helyett a comes kinevezése jogát vették igénybe, annál inkább, mert e comest az állam fizeti; hivatali teendőinek köre hasonló a főispánokéhoz, s a felelős kormány kell hogy oly férfit állíthasson a municipium élére s azt el is mozdíthassa, ki a miniszterium programja értelében működik. Ha egy ily municipium főnöke a miniszterium befolyása nélkül választatnék, megtöretnének, hogy az így választott ép a kormány ellen dolgoznék. A comes kinevezetése által tehát csak azo intézmény lesz a „Szászöldön” életbe léptetve, mely a parlamenti kormányformával egyedül összeegyeztethető, s mely az ország minden municipiumaiban érvényben áll. A szász nép ezáltal mitsem veszít, hisz választóinak tömege egy sem vett részt a választásban; a jelenlegi szék-communitásoknak napjai ugy is meg vannak számlálva; legföllebb a n.-szebeni communitás panaszkodhatnék a felett, hogy többé nem lehet után mondania azt, a mit felülről sugtak, — azután a n.-szebeniek érdekei és kívánatai ugy is gyakran eltérnek a szász nemzet érdekeitől, kívánataitól.

És mégis az egyetemen tiltakozott a nemzeti-ségi, az unio-törvények ellen, a szentesítés megtörténte után is. A szász nemzet daczolása-e ez az alkotmányos kormányval szemben? Isten ment sen! Daczol az egyetemen, igen néhány megbeszélő communitás és javíthatlan ó-szász, kik azon gyermekes hiedelemben élnek, hogy lármájuk megriasztja az irányadó államférfiakat. Talán nem sokára meggyőződnek az ellenkezőről.

Mi segessváriak rég óta kinyilatkoztatunk, hogy az egyetemet és a communitásokat nem tekintjük a nemzet képviselőinek; most is ezt mondjuk, s nevésséges tiltakozása minden következményeért az egyetemet tesszük felelőssé. A szász nép már eléggé értelmes annak felismerésére, hogy a maroknyi szász nem képezhet államot az államban, különösen, mintán a „Szászöldön” nem is lakik egy-maga, sőt még a többséget sem képezi. Nekünk nem lehet többé magunk számára kiváltságokat követelni, s ha tennők is, akkor sem adnak meg azokat. Mi békében akarunk élni a többi nemzettel, velők egyenlő jogban ohajtnak részesülni, versenyezni, hogy anyagi és szellemi téren haladassunk, szem előtt tartva mindig azt, hogy ugyan azon egy hazának fiai vagyunk s nagyságát és felvirágzását közösen munkálni kötelességünk. Így haladva az ország nyugalma megazulárdul, mire leginkább nekünk századoknak van szükségünk. Ép ezért oly nyugodt a szász nép, a „Sieb. d. Wblt” és „Herm. Zitg” izgató labdacai daczára; ezért óvakodik felülni az okatlan izgatásoknak, melyek arcot akarnak vele fordítani a rendet fenntartó kormány ellen.

Mi teljesen bizunk a kormányban, s reméljük, hogy nem sokára kiemel ez eliszapolt állásból.

Nyíltan rosraljuk az egyetemen tiltakozását, nem panaszkodnánk, ha a kormány a törvény teljes szigorát éreztetné azokkal, kik a szentesített törvények szentsége ellen sorompóba lépni merészkedtek.

Felelet

főtiszteletű Szász Domokos kolozsvári ev. ref. pap nyílt levelére.

Főtiszteletű Úr! Jóllehet egyházi ténykedésért felelősséggel csak Istennek és egyházi előjáráságnak tartozom; felelek mégis a hozzám folyó hó 1-én intézett nyílt levelére — azért, mivel valóban mindenkor távol állottam és állok attól, mit főtiszteletű úr a nem-felelés esetében reám akar erőszakolni, hogy „a más vallásfelekezettűk szentesített törvények által biztosított jogainak s lelkiismeretbeli szabadságának tiszteletben tartására magamat kötelezettnék nem érzem.” A más vallásfelekezettűk törvényes jogait igenis tiszteletben tartom; de a kath. egyház jogait és törvényeit is tiszteletben akarom tartani. A másét nem bánom, de a magamét sem hagyom. Míg a főtiszteletű úr által idézett kath. egyházi rendeletek, melyekhez az 1863-iki kalocsai tartományi zsinat határozata is tartozik, a kath. egyházban kötelező erővel bírandanak, addig azok megtartására kötelezett vagyok. A főt. úr által említett esetben is ezen rendeleteknek hódoltam. Erkölcsi „kényszer” sem ezen, sem más hasonló esetben nem használtam, használni soha sem is fogok. Előadtam és előadandom ezentúl is a vegyes házassulandóknak szeretett anyaszentegyházam idevágó kívánalmait lelkipásztori kötelemem szerint szelid oktatással, s a tőlök nyerendő, szabad elhatározású válasz lesz irányadó a házassági szövetség megkötésének módjára nézve. Az 1868-iki 53-ik törvényezikben nem olvastam, hogy reverálást venni nem szabad. Ha főtiszteletű úr ellenem, mert nem tehetem, hogy egyházam rendeleteit önkényűleg megszegjem, „lépéseket” kíván tenni, lássa. Különböző ezen ügyet hírlapi téren — részéről bevégzettnek nyilvánítván, maradtam.

Kolozsvárt, 1869. február 4-én illő tisztelettel

Lönhart Ferencz,

kolozsvári plebános.

Választási mozgalmak.

Kasza Dániel

Tordamegye a-kerülete követjelöltje beszéde.

(1869. február 4-kén.)

Uraim! Midőn szíves meghívásuk következtében e tisztelt körben megjelentem, tettem ezt azon kötelességerzetből, mely szerint senkinek nem szabad a közélet terheitől visszavonulni akkor, mikor bármily sérény képességét igénybe veszi polgártársai bizalma, nem szabad visszavonulni főleg akkor, mikor oly törekvések ellen kell minden erőt egyesíteni, melyek érvényre juttatása ismét csak nyomorodásaink egy új folyamának megindulását eredményezhetné.

Itteni megjelenéssel egyszersmind azt hi szem: egyfelől kinyilatkoztatom azt, hogy igen is én az önök részéről felajánlott „képviselő jelöltséget” elfogadom; elfogadom azon hálás érzéssel, melylyel tartozom önök irántami bizalmáért; elfogadom azon örömmel, melyet éreznem kell akkor, mikor éppen azok veszik igénybe szolgáltatomat, kik min e magyok kedves szülő-városom választói legközelebb vannak szívemhez, s kiknek javára, kiknek érdekében valami hasznost tehetni — egyetemes kötelességem.

Itteni megjelenéssel másfelől ki is jelöltem azon álláspontot, melyet a különböző politikai vélemények jelenlegi harcában elfoglaltok, s így alig marad fenn mondani valóm — s talán el is hallgathatnék — azonban:

az, ki közvetlenül nem folyt be 1867-iki elindításába a közjogi kérdéseknek, ki részt nem vett az országgyűlési tárgyalásokon annyira ingertől folyamában, ki nem volt kivéve a személyes vitaközlések, párttörekvések, az igazságot ki-sebb-nagyobb mértékben elhomályosító befolyásának, kétségkívül nyugodtabban veheti szemle alá az eredményeket, s nem „ez, vagy amaz részre igazat kierőszakolás”, hanem csak is a közjót tekintve tarthat azok felett vizsgálatot. Ily független helyzetben érzem én magamat, s ezért tartom szükségessé előadni röviden okaimat, melyek engem a Deák-párt politikájának helyeslésére vezettek.

Hogy helyesen ítélhesük meg az elért eredményeket, én három dolog szemelött tartását mul-tatatlannak vélem.

Még nincs vége a küzdelemnek, melyet Magyarország fenmaradása, függetlensége és előhaladásának biztosítására folytatnunk kell.

Hogy e küzdelemből győztesen emelkedhesünk ki, minden erőnk összpontosítására, azok megszorozására van szükségünk.

Csak annyit mondhatunk magunknak, mennyit meg is tudunk védeni, s csak akkor leendő a nemzet akarata törvény, mikor akaratát elég erővel is tudja támogatni. Mely erő megszerzésére mindenekelőtt idő kell.

A körülmények e pozitív követeléseivel szemben semmit sem érnek az ábrándok, kevésszer respectálnak a népjog s örök igazság nevében történi szokott felajánlások, vagy a törvénykönyv bármily gazdagon beirt lapjaival való követelések.

Nem ezt igazolja-e saját történetünk?

Nemzetünk egész sájt nehéz küzdelem lefolyása volt, s az utóbbi századokban kevés oly világos pontot tudunk felmutatni, mikor létünk felől nyugodtan az előbbretörés büszke harcában lobogtak zászlóink, csaknem mindig megmaradásunkért, életünkért vívtuk szent csatáinkat.

A szabadság bálványunk vala, vértünkkel védjük legkisebb izét is, a legnagyobb biztosítékok mellett ígattuk törvénykönyvünkbe minden bethét... és mégis, és mégis csaknem mindig túlnünk kelle jogaink lábbal tapodását, túlnünk kelle örök hiányának keserű érzetében. S ha Booskai, Bethlen, a Rákócziak érvényre emelték is jogos követeléseinket a fényes napok után, ismét hosszú évek sötéte borult reánk, míg új küzdelemre ébredünk, míg ismét harogott a barcsi riadó, s a nemzet kényszerítve volt élet-halál-tusára kelni.

Ti résztvettetek e harcban, ti láttátok e harcot; láttátok mily dicső, mily óriási küzdelem volt ez, és mégis, és mégis a viszonyok kérelhetetlen hatalma előtt, egy nagyobb erő nyomása alatt, bádogyattan kelle leereszkedni a karnak, mely a legigazabb ügy védelmére vala emelve.

És mi következett ezután?

Elleneink gunyakazaja közt kelle túrni meg-aláztatásunkat. Megtagadták az ősi szerződéseket, szétszakgatták törvényeinket. Mindent, mi csak önállóságunk oltalmára lehetett, mindent, mit irtani akartak, mi arra csak emlékeztetett is.

Sőt a jövőt is elakarták rabolni. Szegényedtünk. A szülők könnyezve tekintettek gyermekeikre, s kétkezdővé lettek, ne növeltsék-e azokat inkább az üldözöttség, börtönök számára, mint túrlmes szolgálkka, lelki halottakká.

Ti átéltétek ez időket. Emlékeztek-e rá? Emlékeznek-e azok, kik most — kik jelen helyzetünk felett oly keserű panaszkokra fakadnak — oly nagy ostentatival hullatják könnyeiket?

Büszkévé tesz a nemzeti jellem azon kitar-tása, azon lelki rugalmassága, mely kitudta bírni oly nehéz idők terhét, de áldom a Gondviselést, mely úgy vezette a világi eseményeket, hogy e szenvedések végüket érthették, s tisztelettel hajlok meg azon férfiak előtt, kiknek bölcsesége azon utra vezérelt, melyen már való jók birtokában, több jót is elérni biztos reményünk lehet.

Mert ki az, ki tagadni merné, hogy vissza van nyerve az alap, melyen egyedül emelkedhetik biztosan hazánk jólléte; vissza van helyezve a magyar állam törvényes, alkotmányos állapontjára

az által, hogy a megkoronázott magyar király és a népképviselők hozhatnak csak számunkra törvényeket. Az igazság és jog diadala volt ez az idegenek bitórlása ellen. S azon lelkesedés, melylyel e restitutio fogadhatott, hatalmas tiltakozás volt azon veszélyes politika ellen, mely az esélyek kockajátékára akarta — s akarja ma is — bízni a haza sorsát.

Ki az, ki tagadni merné, hogy alkotmányunk megnyerte törvényes biztosítékát akkor, mikor fel-lős magyar miniszterium nevezetett ki, mikor a kormány csak oly hazafiak kezében lehet, kik a korona és nép bizalmát bírják; kik az ország itélő-széke előtt feleletre vonathatva, valahára ismét bi-zalmunk lehet, hogy törvényeink megtartva s telje-sítve lesznek.

És ki vonhatja kétségbe azt, hogy örök fej-lésztetésének legnagyobb akadályá lön megse-misítve akkor, mikor az uralkodó nem magyar ko-ronája alá tartozó országokkal szabályoztattak, ren-deztettek viszonyaink. Ezen közös viszonyokat nem a mult magyar törvényhozás csinálta, ezek helyze-tünk, viszonyaink multhatlan következményeikép századokon át fejlettek, a pragmatica sanctio-ban megállítottak, az 1848-diki törvényhozás által el-ismertettek, de csak a közelebbi törvényhozásnak sikerült azokat szabályozni.

Hosszu, századokon át folytatott per volt ez uraim, mely lebilincselte tevékenységünket, süke-telenné tette munkánkat, legjobb erőinket elpaza-roltatta, előhaladásunknak útját állotta. Valahára vége lett a veszedelmes pernek s kellett az igaz mind a két félnek nagy perköltséget vállalni, de ezáltal:

megmenekedtünk egy ellentünk századokon át nyilvánult törekvéstől, mely jogaink, alkotmányunk, önállóságunk ellen minden alkalmat, minden eszközt felhasználó... s e helyébe:

nyertünk egy szövetségest, melynek szüksége — adja Isten — mentől későbbre legyen kézzelfog-hatólag bebizonyítható;

nyertünk saját viszonyaink rendezésére oly szabad kezet, mint tényleg századok óta nem volt.

Ha a mult törvényhozás egyebet nem tett volna is, minthogy az említett három nehéz felada-tot megoldotta, s azok által országos életünket útha indíthatta, már méltó lenne a nemzet hálájára, de itt nem állott meg: rálépett a maga által ké-szített útra, s azon úgy haladt előre — és mindig előre — hogy a magyar korona méltóságának eme-lésére, az ország épségének helyreállítására, a bel-jóllét eszközeinek növelésére és a honvédelemre, annyit megtett, mennyit oly rövid idő alatt, oly nehéz körülmények, s a multból ránk súlyosodott annyi akadályok mellett reményelni sem mertünk.

En nem akarom a mult törvényhozásban mű-ködött pártok eljárását bírálat alá venni, csak a parlamentáris élet alapfeltétele szerint, ezen ered-ményekből a legnagyobb részt az országgyűlési többségnek, a Deák pártnak kell tulajdonítanom; mit annyiaval is könnyebben tehetek, mert a bal-oldal maga visszautasít minden közösséget, éppen azon viszonyok meghatározására nézve, melyek lehetségesé tették megkezdését, folytatását s

jelenlegi folytatását is országos életünknek; s me-lyek hogy mennyire nem lehetnek reánk nézve oly birtokos veszélyesek, elég rámutatni arra, hogy azokat oly erősen kárhoztatják a magyar nemzet s magyar állam integritásának declarált ellenségei; e kárhoztatásban azok legnagyobb dicsérete van kimondva.

Talán nem tökéletes a mű? Lehet. Emberek csinálták.

A viszonyok szerint talán nem lesz-e helyes azokon változtatni? ki tagadja ezt? ki akarja meg-állítani a történet folyamát; hisz a népek, nemze-tek fejlődésével karöltve kell hogy járjon intézmé-nyeinek is változása, hisz éppen az a törvényhozás feladata, hogy e köttő szhangzásba tartsa.

És most elérkeztem azon ponthoz, hol ki kell jelöl-nem az utat, melyen véleményem szerint a meglévő viszonyok s rendes körülmények között haladnunk kell, hogy áldáshozó, állandóság és bi-ztossággal bíró eredményekhez juthassunk.

Helyzettünk annyira komoly, hogy minden oly eljárás, mely csak késlelteti is erősödésünket, hiba; ha pedig olyakat teszünk, melyek egy új kezdet nehezégeire lökhetnek vissza, magunk ellen elkövetett bűn lenne.

Nekünk előre kell haladnunk a birtokunkban lévő alapokon, még pedig biztosan, még pedig úgy, hogy a mit megszerzettünk azt megvédeni is tudjuk.

Nekünk nem szabad szerencsejártékot üzni sorsunkkal, nem szabad az eddig nyert eredmé-nyeket kockázta tennünk, a nemzeti dicsőségnek, hazánk iránti szerelmünknek, bármennyire bizel-gő ígéretekért.

Tökéletesítsük csak intézményeinket úgy, hogy benn a hazában: szabadon fejlődhessek a szellem és képesség; az ipar tág mezőt, a munka kellő jutalmat találjon; a személy- és vagyonbátorság teljesen biztosítva legyen, s az érdekegység oly mérvben fejlődjék, hogy e föld minden polgára honját lelje a hazában, szóval: szellemi és anyagi erőink emelkedjenek csak kellő magasságra, nem kell félni; mert akkor: elérkezik a dicsőség is, mire oly sokan vágyunk; a dolog valósága mellett, birtokunkba lesznek, az önállóság mindazon jelvé-nyei is, melyeket sokan oly lényegeseknek kíván-nak tartatni, de a melyeknek értéket csak „hata-lom” adhat.

S mert meg vagyok róla győződve, hogy ily megszokadás nélkül előre vihető, erő adó intézmé-nyek alkotásához: több okosságra van szükség mint érzelmre; több számításra mint lelkesültsé-gre; több munkára mint beszédre, nem kétkedem kimondani, hogy mivel azt akarom, hogy a buzgó akaratnak tények is felelhessenek meg, azon ke-zekben kívánom látni a jövő törvényhozásban is ügyeink intézését, kikerül tudjuk, hogy a jót akar-ják is, tehetik is; azon párt többségében látom én előrehaladásunkat biztosítottnak, melynek egyedüli igaz neve „Deák párt.”

Uraim! országoszerzte ki vannak tűzve a zász-lók, melyek alá a választóknak sorakozniok kell; nem akarom kétségbe vonni, hogy azok minden-két a hazaszeretet nemes érzelmé tüzte ki, s aka-

rom hinni, hogy a haza boldogsága a cél, melyet egyike mint másika elérni akar.

De a mily könnyű összes törekvéseink czél-ját szavakban kifejezni, éppen oly nehéz a czélhoz-jutás útjait, az azt elérhetős eszközeit megválasz-tani, érvényesíteni.

Hisz éppen ezen kísérletekből áll az emberi-ség története, éppen ezen munkában telik el a né-pe, nemzetek élete.

S ott, hol elhagyja a népet jó geniusa, hol a közvélemény megtántorodik, téves útra tér, ott hanyatlásnak kell bekövetkezni, ott a köztűgy szen-vedni fog.

Elérkezett az idő — mikor nálunk is felelni kell — az egyszerűen feltett kérdésre.

Akarja-e a nép, hogy a birtokunkban levő alapon, tovább fejlesszük erőnket, s így minden kockáztatás nélkül, mintegy önkény, váljon bir-tokunkká mindaz, mit az egyesek jóllétére s ha-zánk nagyságára kívánunk lehet?

Ha ezt akarja, úgy sorakozzék a Deák-párt mellé. Vagy: azt akarja a nép, hogy támadjuk meg már kivított feltételeit előbbre mehetésünknek, s megújítva százados perünket, ismét azon mezőn fecseleljük el időnket, melyen a kétes győzelem után, szerencse lesz — ha ott fogjuk magunkat találni, hol most vagyunk?

Ki ezt akarja, menjen az ellenzék sorai közé. De gondolkodj meg, uraim! hogy az idő nem vár. Ne engedjék annak egy percét is magunktól el-raboltatni, s használjuk fel, hogy mind izmosabbá és izmosabbá nőve, bátran nézhessünk szembe a fenyegető viharral — s urai lehessünk a vészben is helyzetünknek.

És főleg mi — mi királyhágonnineni rész, m erdélyiek, gondoljuk meg, hogy a mi helyzetünk-ben a mi részünkről igen téves eljárás lenne elfo-gadni egy oly politikát, mely nemcsak megakadá-lyozhatná azt, hogy az unio törvény minden követ-kezményeivel életbe léptethessék, sőt utat nyithat oly követelések megújítására, melyek magát az uniót támadnák meg.

Ott a Tisza és Duna térein — ott az anya-honban, talán nagy veszély nélkül is vállalkozhat-nak kedélyes politikai expedíciókra; ott nincsenek meg a Reichsrathba hurczoltatás kész elemei, azon földet egy dunai confederatio ábrándos eszméjébe senki nem akarta beleölni; de minket fenyegettek s most, mikor azoktól mentve vagyunk, csak nem lökhetjük el magunk alól a szilárd alapot!

Még csak néhány szó van.

Ismét a választók kezébe van letéve hazánk sorsa. Nem igen volt idő, melyben az új választások eredménye fontosabb lett volna, mint a mostani. S épen innen lehet megmagyarázni azon erélyt s nem egy helyt mutatkozó lázas ingerültséget, melylyel a különböző pártok a választók többségét magok számára biztosítani akarják; kíváncsok len-ne, hogy a választók — ezzel szembe — tartsaák meg azon nyugodtságot, melyet hivatásuk fontos-sága igényel; ítéljenek elfogulatlanul! hazánk jelen-legi helyzete felett; tegyenek bennső meggyőződésük szerint, s mikor a haza sorsáról van szó, gon-doljanak a roppant felelősségre, mely reájok nehe-

binyi Ágostonnak és előadójának: Römer Flórisnak nevei jegyezzék.

„Kolozsvar város — szól a többi közt a lel-kes átirat — még oly szerencsés, hogy néhány a XV-ik századból épen fennmaradt műemlékkel bír; miért is honfias tisztelettel kérjük, sziveskedjék a tekintetes tanács polgártársainál tekintélye által és buzgó honfias érzületénél fogva oda hatni, miszerint a keblében székelő állandó történelmi-bizottság meg-hallgatásával és erőlyes közreműködésével e haj-dan oly hatalmas, oly dicső város multjának ezen százados tanti ne csak meghagyassanak, hanem lehetőleg az elfedő, később kori mellékletektől meg-szabadítottván, tatarozás által azon karba helyez-tessenek, mikép az ugy is napról-napra mindinkább szűkülő országos muzeum kiegészítő részei gyanánt a város és környéke védelmi szerei, régi butorai, háztartási eszközei stb. táraul használtassanak” stb.

(z.) A m.vásárhelyi Teleky-könyv-tár maiglan az irodalom terén ismeretlen inkunáb-ulai közt egy Tacitus, egy Catullus s egy Propertius van, mik egykoron Hollós Mátyás budai könyvtárát díszíték. Ezeknek ismertetése ügyében a következőket írja az „Archeologiai Értesítő”: Igen örülünk, ha a maros-vásárhelyi Teleky-féle könyvtárban levő Corvin Codexről egy, meunyre csak lehet, részletes leírást kaphatnánk, miután e tekintetben a grófi családnál tett lépéseink, hogy a könyvet itt Pesten láthassunk és tudományo-san vizsgálhassunk a könyvtári kincsekre szóló, ma-gát a családát is igen megköti való kirándulás mégis kissé költséges és fáradsalmas lenne.”

Véleményünk szerint e codexek ismertetésére ki sem lehet hivatottabb a Teleky-könyvtár örénél, ki, reméljük, az állását illető régészeti és történe-szi ismereteknek nincs hiányában.

(z.) A kolozsmonostori apátság ká-polnájának Graff tanár által eszközölt sikerült raj-zát hozza a „Vasárnapi Ujság” közelebbi száma. A rajzot történelmi és régészeti szöveg kíséri s magyarázza.

TÁRCZA.

Kazinczy Ferencz erdélyi útja.

VII.

(X. Y.) Segesvár műnevezetességeivel hamar végez Kazinczy. A Luther születése évében (1483) épült Szent Miklós egyház, s a mult század végével épült szász iskolai épület, melyek dombjára száz-kilencvenhárom lépcső vezet, „mocskos, mint egy-kor az olaszországiak”, Segesvár összes neveze-tességei.

Megtekintése után ezeknek Kazinczy a heti-vásár hullámzó tömege után megindult, hogy „hall-hassa a szász ajkak vad dialectjét, láthassa ültö-zettüket és arcaikat.”

Eredeti tanulmánya megérdemli, hogy leve-léből egész terjedelmében átvegyem ez ismerte-tésbe.

„Nem való, hogy a szász, ba meghaladja a hatvant, szakállt eresztetni tartozik; de való, hogy némelyike nevel azt, s e sokaságban is vala egy, de nem több, mint egy, ki azt horda. A fél né-met, fél magyar, fél zsidó és sem nem német, sem nem magyar és sem nem zsidó, különös érzést tá-masztta bennem. Egy éltés asszony prémes sipká-ban, prémetlen fekete palástban, egymást érő per-pendicularis apró redőkkel járkála a tolongók kö-zött. Gyönyörű neme az ültözködésnek s csodálni lehet, hogy a „Journal des modes” kiadói még szokása nem vétették.

Most két togatus méne el előttünk, fekete ta-lárisban, fejjér ércz kapesokkal, melyre fekete pa-lástot vetének. A pallást, mint hajdan a debre-czenieké. Oly négyszögű posztószelet függé alá hátok középig; de a debreczeni, még 1770 körül is zöld vala, nem mint a taláris fekete. Haja a két deáknak nyírott szinte a bögig s magasb három-szögű derelye kalapot, mint a mely a kopasz fő-kef fedé, lehetetlen látni, lehetetlen képzelni. A reformatio századára emlékeztető pallást, melyet a két protestans monachus balján vete által, hogy

járásban gátlására ne legyen s az a fekete tunica a lapos övvel; a Napoleon háborúira emlékeztető nyírt fej és rettenetes kalap; az a szerzetes ruha és a déleleg szinte pajkos lépdelések oly ellenke-zésben állának egymással, hogy az idegen nem értheti, minek vélje mindazt. Valamely reformatum kollegium kiküldöttjeinek nézém őket, kiknek ked-vők jött, parádéjukban láttatni magokat szász he-lyen. De Erdélyben Luther is uniformirozza novi-tusait, az itt Magyarországon és a külföldön nem tesz. S bár itt se! Minek az?”

A segesvári dombról mutatattá meg magának Kazinczy a két órányira fekvő Nagy-Szöllőst, hol Kemény az Apafi védő Kuczuk basa ellen, segél-ve a németek által megülközék, és Erzsébetváros-ról Almakerék tekinté a balra eső Almakerék falut, Apafi Mihálynak, a fejedelemmek és Györgynek sirhelyét. Erzsébetvárosnak és Medgyesnek, mely utóbbit a szabad királyi városok miniatürejének nevezi, csak köházait irigylí a felső magyarországi útazó. „A szász — írja — köházakban lakik s cse-réppel fedettekben, s azok hosszabban fordítottak udvaraikra, nem ki az uteza felé, hogy egyik érje a másikat, gebely falaik német versekkel vannak megjegyezve s bibliából szedett helyekkel, a ho-gyan a német nyelvűek máshol is régebben. Mi szép volna ily köházakat láthatni mindenfelé a magyar földön! Mert dicsőség és dicséret az igaz-ságnak, ezek mégis csak szebbek, mint a bogár-tekniű viskók Árokszállás körül. De ha óhajta-nám-e mindenhol ilyennek látni Erdélyt, hogy mindenhol ilyen házakat láthassak? Azt a tisztességes szászok tölem kívánni nem fogják, ha fajokat úgy szeretnék is, mint én a magamét.” „S ezen érzésem mellett mit mondhatok a falusi szász felől.”

Azt, hogy valamint fajom felé vonzódom, viskóikhoz közelitvén, úgy érzem magamat vissza-tolva a falusi szászoktól, midőn emlékezem, mily-neknek tapasztaltam őket cserépföldéi köházakban. Szelineken a napész fogadós, a maga Hansz Michel képével könnyedén bánék velünk, kimondá, hogy semmije sincs s ment. Szekereink táskái nem voltak üresek s az ő ebédje nélkül elleheténk. De

a nap olvasztó hevében „ejért epedénk. Kiküldénk tehát cselédinket, s minthogy az elég türgy vala beszédbe ereszkedni a köház lakóival s meglátni architektúrájukat, bútorjaikat, telkeik felosztását s velők összeismerkedni magam is elindulék a ques-tára. Ahoz egy tehetős gazdánál fogtam; legalább a czifra ablakostélyt azt gyaníttatá. A jászberényi, bűszörményi lakos a maga kék puslikában, kék nadragában, báránybőrös sapkájában örvend, ha idegen embert lát és ha kéresemet nem teljesít-hette volna is, bizonyára megteszi a kérdést: hol lakása nagyjó uramnak? A durezás szász lakoni-kus feleletére méltóztatott s ámbár szólásom, öltö-zetem, beretvált ajakam nem gyaníttaták vele, hogy egy veréből nem származánk, elfordítá tölem képét. Éppen így bánt velem a második, harmadik, ne-gyedik. Egy más helytt megállíték egy szászt a mezőn s tudni akartam, mint hívják a falut, melyre mutatam. Nem felelt. Ismét megszólítottam egyet. Nem felelt. Szekereink a prédikátor háza mellett menének el, félre voná magát, mibelyt megpillanta. A kiknek ezeket beszélém, Erdélyben és itthon, éppen nem álmélkodának; úgy járának ők is. Ol-vasém, ha oda jut, emlékezzék állításomra s szó-laltassa meg őket, ha tudja.”

Bizony úgy van a szászföld vendégszereteté-vel ma is, mint volt régen, a Kazinczy idejében.

Egy kis erdélyi régészet.

(z.) Kolozsvar városa becses építészeti régi-ségei: a Magyar- és Hidkapui tornyok és Bethlen-bástya leromboltatása megakadályozása ügye, ma-holnap megoldást, s mint a városi és a történelmi bizottság tervezete szerint reméljük, kedvezőt nyer Kolozsvar városa képviselő-gyűlésében. Annak ide-jén egész terjedelmében közlök a történelmi társa-ságnak ez ügyben városunkhoz intézett átiratát. Most a magyar tudományos akademiáé fekszik előttünk. A magyar tudomány érdekeinek e legfelsőbb öre a történelmi-társulat felszólítására archeologiai bizottságát bízta meg az átirat fogal-mazásával, mely alá a bizottság jelnökének: Ku-

zedik, s mely alól a tévútra vezettetés hitvány mentsége senkit fel nem oldozhat.

De ne is engedjék magukat tévútra vezettetni. S kik netalán szabad választásukat valamely vezér jelszavának alárendelik: nézzék meg ki után mennek, s kinek egy tiszta mult feddhetetlensége, jellemzősége, önzéstelen törekvés nem adhatnak jogot polgártársai bizalmára — ne menjenek azután.

S ha már a pártokra oszlas e megye s e város polgárai közt is, fájdalom! megtörtént, a haza szent nevére kérék mindenkit: legyenek türelmesek egymás meggyőződése iránt; tiszteljék egymás jogait s ne engedjék személyes törekvéseik által magokat annyira elragadtatni, hogy eljárásuk a közügynek ártalmára lehessen. S mindennekfelett ne engedje senki, hogy e pártokra oszlas oly szakadással váljék, mely lehetlenné, vagy csak nehezzé is tehesse az ismétli egyesülést, s ne kíváncsuk mindig, mindnyájan; egyesülten: „éljen a haza!”

Pest, febr. 1-sőén, 1869. — Tisztelt szerkesztőség! Dobokavármegye alsó kerületének számos választói által kérdés tétevére hozzáam iránt: vajjón szándékomban van-e a képviselői jelöltséget azon kerületre nézve elfogadni?

Addig is, míg a választó-kerületben személyesen megjelenhetnék, tisztelettel kérem a tisztelt szerkesztőséget, méltóztassék nagybecsű lapjában azon nyilatkozatomban helyet adni: hogy én, mint a Deák-pártnak tántoríthatatlan híve, a képviselő jelöltséget köszönettel elfogadom.

Tisztelettel levén a tisztelt szerkesztőségnek alázatos szolgálja gr. Wass Samu.

Háromszék, jan. 28-kán, 1869. — Tisztelt szerkesztő úr! A „M. Polgár” 7 dik számában, egy Háromszékről beküldött közleményben, a valósággal meg nem egyezőkre nézve — a tényleges helyzetet constatalandó — a következőkben kívánok kellő felvilágosítást adni: Hogy a lapokban A. F. honvéd-örnag követjelöltsége a jövő hongytilésre Kézdi- és Orbaiszékből hibásan áll; nem különben, hogy ezen székekből Berde Mózes miniszteri tanácsos úr lett volna a közelebb lefolyt országgyűlésen a követ: ezt igen is megengedem, valamint az sem szenved kétséget, hogy a jövő választáskor Kézdi- és Orbaiszékek követe újból Thury Gergely lesz — de tagadom, hogy Seps-Miklósvárszékből Antos Ferencz úr lenne egyedül a követjelölt, követjelöltek itten Berde Mózes uron kívül még, a megválasztásra nézve legtöbb kilátással bíró gr. Kálnoki Pál és Székely Gergely, ha ezen két utolsó az elsővel szemben vissza nem lépnek; Seps-Szent-Györgyön hasonlóképp még eddig, volt követe gr. Kálnoki Pál és nem Császár Bálint úr a követjelölt, saját kijelentése folytán, melynek öszintésében nincs ok kétkedni. — Ilyefalván Székely Gergelyé lesz a többség Németh László ellenében. Bereczkből határozottan nem léptetett még senki fel.

Ezek resumé-jé pedig nem az, hogy Háromszéken hat baloldali jelölt van, hanem — előrebocsátva, minthogy még nem tudhatni, hogy ki léptetett fel Berecz városára részéről — három jobboldali követ megválasztása bizonyos; a baloldalt képviselő pedig, Pap Lajoskal K.-Vásárhely részéről lesz kettő, mint eddig.

Igazság levén az államok alapköve, hirdessük csak azt. S. F.

Brassó város, január 31. — A választások előestéjén állván, nem lesz érdektelen pár vonással jellemezni azon közhangulatot, mely polgárságunk részéről a jövő országgyűlésre küldendő követek megválasztására iránt nyilvánul. Mint tudva van, eddigi követek Bümches Frigyes és Trauschenfels Emil voltak, kik, mint a szabadelvű századok feltétlen elvtársai, az országgyűlésen azon párthoz tartoztak, mely nagy hazánkba Deák Ferencz bölcs vezetése alatt mostani vívmányainknak megteremtője vala.

A mi miniszteri tanácsos Bümches Frigyesnek újbóli megválasztását illeti, a felett még kételkednünk sem lehet, mintán ellenjelöltje nem lévén, nemcsak a szabadelvűek, hanem az ó-conservativok is mindnyájan rá fognak szavazni, kivéven az oláhokat, kiknek jelszavuk eddigelő legalább a „nem választunk.” Második volt követünk Trauschenfels Emilnek újbóli megválasztása bizonytalan. Ellene városi tanácsos Wächter Frigyes lépett fel, kinek politikai multja, valamint személyes érdemei s kiváló tulajdonai, részére csaknem bizonyossá teszik megválasztását, s mi is tiszta szívűből óhajtjuk, hogy második követünk ő legyen, mert midőn ezen óhajtásunknak kifejezést adunk, csak legszentebb honfi elismerésünket s méltánlásunkat röjük le irányában. A honfi érdemnek legjobb jutalma: az elismerés, mit Wächter Frigyes barátunk is méltán megérdemel; ő nemcsak mint 48-beli honvéd-örnag ismeretes, hanem a politikai téren is, mint követ, jelenen az 1865. és 1867-ki universitási gyűlésen s az 1865-i kolozsvári gyűlésen oly elveket vallott, melyek végre is diadalra vezették szent ügyünket. Igen, ő most is az, ki akkor volt, s most is úgy érez, mint akkor érzett, és épen ezért azt hisszük, hogy volt

követünk Trauschenfels Emil sem fogja rossz néven venni, ha az öregebb hajnokot fogja városi polgárságunk többsége a jövő képviselőséggel megtisztelni; egyuttal teljes elismerésünket fejezvéen ki Trauschenfels Emilnek, a mult országgyűlésen sok tekintetben szerzett érdemeiért!

Végül még megjegyezzük, hogy Wächter Frigyes határozottan deákparti. T. K.

Napi hírek.

— A hiv. lap írja: A „Lloyd” ban tett azon kérdésre, vajjon az egy évi önkéntesek hadi szolgálatuk teljesítése mellett folytathatják-e egyidejűleg tanulmányaikat? s? megfelelnek a véderől szóló törvény 21-dik szakaszának következő szavai: „ha az ilyenek (az egy évi önkéntesek) tanulmányaikat folytatják” sat. Tehát folytathatják azokat. A „Hon” 23-dik számában több jogász által támasztott kérdésre pedig az 1868 dik évi 27. t. cikk felel meg, mely 3. §-ában nyilván mondja, hogy a törvényhozási úton életbe léptetendő s a 41. t. cikk által már életbe léptetett rendszer következményei és terhei nemcsak a tényleg kiállítandó újonczokra, hanem általában mindazokra is kiterjesztetnek, kik az említett t. cikkben kijelölt három korosztályból, tehát az 1847. 1846. és 1845 ik évekből sorsbúzás alá estek, de be nem soroztatnak. Magában értetik, hogy azok, kik a váltságdíj lefizetése által magukat a hadkötelezettségtől megváltották, avagy helyettest állítottak, ez évre is mentesek maradnak; valamint szírién magában értetik az is, hogy a 4. és 5 dik, s általában a magasabb korosztályok ifjai, csak kivételesen ott és annyiban lesznek besorozandók, a hol a hadseregbe és a mennyiben az illető sorozójárás a reá eső jutalékok másként ki nem állíthatná, különben a honvédséghez lévén beosztandók.

— A véderőről szóló 1868 dik évi 40 ik t. cikk végrehajtása tekintetéből a m. honvédelmi kir. miniszterium által f. évi január hó 8-kán kiadott határozatok 33-dik pontja szerint az önköltségen egy évig önkéntesképen szolgálni kívánó jelölteknek a különben szükséges iskolai bizonyítványok hiánya a magasabb műveltség igazolása tekintetéből különös vizsga letétel által is pótolható levén — a vallás- és közoktatási miniszterium rendelvénye következtében közhírré tétetik, hogy az érintett vizsgák letehetése tekintetéből az 1869-ik évi február hó 28-ig tartó időszakra a nagy-szebeni hadparancsnokságnál a vegyes vizsgálóbizottság felállítván, a vizsgálati tételre folyó évi február hó esztőtörtéki napjainak délutáni órái tölzettek ki.

— A beszterezzei 1 ső és 2 dik, valamint a kolozsvári 2-dik számú valóstási-bizottmányok a részökre kiitlve volt helységeken felszabadított urbériségek utáni végleges és tizedkárptóltási igények valóstításait remélhetőleg nemsokára bevégezndik, — ennél fogva további munkálkodási tétel Belső-Szolnokmegyének következő helységei tüzetnek ki és jelenen: 1. A beszterezzei 1-ső számú bizottmány részére: Tálosfalva, Bujdos, Antos, Oláh-Vásárhely, Pusztá Újfalu, Gyurkapataka, Alparét, Nagy-Mező, Kálna, Magyar-Bogátha, Pestes, Oláh-Bogátha, Alsó-Körtvélyes, Tökepataka, Dobrocsina, Oláh-Todorháza, Semesnye, Kabalapataka, Tornapatak, Alsó-Hagymás, Csáka, Zálha és Hosszumező. 2. A beszterezzei 2-dik számú bizottmány részére: Ködmönő, Konkolyfalva, Nagy-Lozna, Kölszna, Klitz, Csömény, Buzamező, Közfalu, Oroszmező, Szurduk, Szalonna, Kis-Kristolez, Tótszállás, Muncsal, Nagy-Kristolez, Salamon, Bezdéd, Oszvály, Vesz, Felső-és Alsó-Csobánka. 3. A kolozsvári 2-dik számú bizottmány részére: Csálán, Somkút, Mánya, Szinye, Keménye, Szekeres, Törpény, Szóváros, Zaprotz, Alsó- és Felső-Gyékényes, Sajgó, Kodar, Dézsakna, Oláh-Péntek, Szükerek, Ormány, Néma, Kérő, Girólt és Dengeleg községe. A valóstítási tárgyalások a községeknél fennebb megirt sora szerint fognak elővetetni, a tárgyalási napokról pedig az illető bizottmányok által idézvények útján fognak a vételjogosult birtokosok értesítetni.

— Maros-Vásárhely követjelöltjei a „Sz. H.” szerint Fekete József és Petri Ádám, mindketten deák-partiak.

— Szászvárosról írják: A szászvárosi lövész-egylet január 30 kán tartotta táncestélyét. A fényesen világított terem falain körül zöld, vörös félkör koszorúk függtek, végeiknél gümölyű löcél táblákkal erősítve, s kerezeiteiben többnyire czélzatos feliratu lovag paizszal; a terem közepén zöld-veres mennyezetes kerebbe, hasonlított állvánnyon: a Felsőégek királyi pár arcsképe, a mennyezet felett pedig: az elbai kétféjtű sas állott, büszkén tekintve a mindenfelé lobogó kisebb-nagyobb zöldvörös zászlók közt, a terem északi végénél felállított fegyver-kúpontra. Már azután ezen decoratioval mit jelentenek a paizs-feliratok ily mintái: teszem egy helyen: „életünket és vérünket hazánkért,” másutt: „egyesüljünk bátorsággal kiüzni elencinket,” „érvényt szerzendünk ősi jogainknak;” azt megítélve az illetőkre és az olvasó-közönségre bizom. Voltak, kik a sasban nem ismertek birodalmi állatra, hanem inkább valami reményteljes állapotban levő külföldi sasnak nézték; de ez a festő hibája is lehet. Kivül azonban Szászváros délnyugati halmán a lövelde tanya előtt magasan

álló magyar, román, szász nemzeti érezlobogók hirdetik, hogy ez közös társaság, testvéries egylet, és ime: román testvéreink és közös alkotmányos országunk lobogója kiküszöböltetett egy társaság nevében, melynek tagjai magyarok is, románok is. Azonban a magyar és román testvérek méltóságos türelemmel vették a botrányos mellőztetést, s nem annyira szász honfitársainknak, mint inkább az egy pár primipilus bárlendőzőknek tulajdonítják. Egy szászvárosi.

— „A Székelyföld” című képes munkának II. kötete, a nyomda részéről felmerült akadályok miatt, csakis március hó elejére küszülhetvén el; midőn ezen, tölem nem függő akadályok által előidézett, késedelemért t. előfizetőim elnézését esdem; egyszersmind tudatom, hogy előfizetést egy a II. kötetre (2 frt 10 krral), mint az egész mire (12 frttal) továbbra is elfogadok Pesten, váci-utca 9 dik sz. Orbán Balázs.

— A gyalui jár. szolgabíró, Pap Miklós, égés által kárt szenvedett gyalui polgár Mayer József nevében köszönetet szavaz mindazoknak, kik a károsultat segélyezték, kiemelvén ezek közül különösen Kolozsmegye főispánját gr. Eszterházy Kálmán ő mltgát, ki nem csak hogy jelentékeny összeggel segélyezte az elégettelt, de az oltásban is jelentékeny részt vett.

— Egressi Árpádot a nemzeti színház tehetséges fiatal tagját február 1-én temették el a Rokus kórházba.

— Mult szombaton a pesti nemzeti színházban „Hunyadi László”-t adták. Ez este tölte a magyar opera tereműje, Erkel egyik legszebb tünepét, „Hunyadi”-jának negyedszázados jubileumát. A színház ünnepélyes alakot öltött, s zsufolásig telt.

— A Csernátóni által szerkesztendő lap első száma, hir szerint, e hó 15-kén jelenik meg.

Hivatalos értesítések kivonata.

Pályázat. A n.-szebeni pénzügyigazgatóság területén egy adósegédietzi állomásra márcz. 5-ig.

Árverések. Kolozsmegyében Györgyfalván fekvők febr. 27. — Alsó Fejérmegyében Sárdon fekvők márcz 30, május 5. — Seps-Szent-Györgyön ház és telek márcz 20, ápril 17.

KÜLFÖLD.

Konstantinápolyból jan. 27-kén kelt tudósítások szerint a porta a „vörös-könyv” közzétételét készíti elő, mely mintegy 70 sürgőnyt foglaland magában a török-görög viszályra vonatkozólag.

A „Turquie” megczáfolja azon közlést, mintha Hobart basa hajóhada Syrából eltávozott volna. A török kormány felfüggeszté a hellen alattvalóknak a török területől való elűzését Görögország válszáig.

Mint a „Times”-nak Konstantinápolyból jan. 26 ról távirják, Görögország határozata a conferentia nyilatkozatára vonatkozólag, még nem volt tudva. Azt állítják, hogy az orosz császár irt György királyhoz s Bulgariához ama nyilatkozatot illetőleg, s mindketten azt válaszolták, hogy még nem ismervén annak tartalmát, semmi véleményt sem adhatnak az iránt.

A felhivatalos „Provincial Correspondenz” így nyilatkozik: „A conferentiában képviselve volt hatalmak közös nyilatkozata kétségkívül megnyerendi a görög kormány beleegyezését. Általában el van ismervé, hogy a török-görög viszálynak várt megszüntetése mellett, azon tény, hogy az összes hatalmak közt elvileges egyetértés létesült, igen nagy fontossága.”

A „Kreuz-Ztg.”-nak egy jan. 31-ről kelt párisi távirata szerint, oda azon tudósítás érkezett, hogy Görögország engedett a conferentia határozatának.

A „Köln. Ztg.” londoni levelezője szerint a különböző nyugtalanító hírekre, melyek a görög kormány ellenállási szándékairól keringésben vannak, nem nagy súly fektetendő. Ha pedig a jelen kormány visszaváltozása látna magát kényszerítve, ez csak szerencse lenne Görögországra, mely hála lesz kötelezve a Porta iránt, ha közvetve általa egy becsületes kormányhoz jut.

Berlin, jan. 30. A kamarában a hesseni vál. fejedelem vagyonának elkobzása felett folyt a vita. Bismarck azt mondja: Volt idő, midőn a béke az oláhországi miniszterváltozás által volt veszélyeztetve. Később a béke ismét a kormány félreértése és rágalmoztatása folytán volt kockázta. Látjuk a poroszellenes agitáció növekedését mindig inkább fenyegető háború veszélyével. Fájdalom még mindig arra számítanak, hogy németországot szét fogják szakítani. Mi köszönetre számíthatunk, hogy e csuszó-mászókat egész odaiba töldezzük s megsemmisíteni törekszünk. Az előterjesztés elfogadtatott.

Qua a berlini dán követet felszólította a külügyminiszter. Fries gróf, hogy határozott nyilatkozatot követeljen a porosz kormánytól aziránt, hogyan merészkedhetnek a schleswig-holsteini porosz hatóságok kiutasítani vagy bezárni azon dán alattvalókat, kik Schleswigbe egyszeren rokonai látogatására mennek.

A „Pall Mall Gazette”-nek írják Rómából január 20-ról, hogy a spanyol ideiglenes kormány követe, sennor Herrera, nemcsak érkezett Ant-onelli bíbornokkal, hanem azonfelül hosszas audientiában is részesült ő szentségénél. Ebben kifejtette a sz. atya előtt, hogy az ideiglenes kormány mélyen sajnálkozik a papság ellen előfordult tüntetések felett és szilárdul el van határozva az egyházat jogaiban oltalmazni. Hasonlót teend a végleges kormány is. Nem csak hogy nem fogja gátolni a spanyol püspököket az általános zsinatban való részvételben, hanem még az úti költségeit is az állam viselendi.

A „Pall Mall” levelezője még III. Napoleon egy leveléről tesz említést, melyben a császár igéri ő szentségének, hogy a francia megszálló hadtestből tiszteletörtség fog helyeztetni az általános zsinat rendelkezésére.

A „Times” madridi levelezője jan. 26-ról a burgosi gyilkosságról következő részleteket közöl: „Burgosból tegnap retentő hírek érkeztek. Ama tartomány polgári kormányzója Gutierrez de Castro fényes nappal, nagy tömeg jelenlétében meggyilkoltatott. A vele együtt volt tartományi titkár csak nehezen menekülhetett meg a gyilkosok kezéből. Egy rendőr felügyelő megsebesült. Még nem bizonyos, hogy melyik párthoz tartoztak a gyilkosok; azonban a népingertültség első kitörésekor a szabadság önkéntesei fegyvert ragadtak, s a polgári hatóságok rendelkezésére helyezék magukat, melyek viszont a katonaság kezébe tevők le hatalmukat. Haditörvényszékieleg bírói vizsgálat eszközöltetett, s több mint 50 elfogatás történt.

Legújabb.

Belgrád, febr. 3. Egy látszólag engalmazott ezikkben constatalja a „Serbin” című lap, hogy a conferentia eredmény nélkül maradt. A cikk továbbá kilátásba helyezi, hogy a Török- és Görögország közt netalán kiütendő háború esetében Szerbia, Bulgárország, Macedonia, Bosnia, Montenegro és Hercegovina is valószínűleg a cselekvés terére fognak lépni.

Florenz, febr. 3. Egy atheni sürgöny jelenti, hogy a Bulgariacabinet elvetette a conferentia nyilatkozatát, mire aztán beadt lemondását.

Algir, febr. 2. Ezer kétszáz francia fényes győzelmet vívott 3800 lázadó fölött; ez utóbbiak sok halottat és sebesültet vesztek és egyre töldötnek a francziák által. E körülmény folytán remélik, hogy a déli részekben a nyugalom gyorsan helyre fog állíttatni.

KÖZGAZDASÁG.

Az erdélyi gazdasági-egyesület folyó év febr. 1-én tartott választmányi ülésében következők nevezetesebb ügyek tárgyalattak:

1. A gazdasági-egyesület alapszabályainak átdolgozására kiküldött bizottmány munkálata felolvasatván az alapszabályok megállíttattak, s azoknak a f. év febr. 17-kén tartandó közgyűlés eleibe terjesztése határozottatott.

2. Az igazgató választmány hálás köszönettel fogadta földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ő nmlgának azon gondoskodását, hogy a gazdasági egyesületünk által kiadott tervezett gazdasági szaklap kiadási költségeinek részbeni fedezésére e folyó évre 800 frt o. é. összeget rendelni méltóztatott, s ezen köszönetét egy felterjesztésben kifejezni határozta.

3. Kolozsmegye tisztségének felhívása, miszerint adna gazdasági egyesületünk véleményt arról, hogy „nem lenne e elvileg kimondandó, miszerint a verébnek, mint kártékony madárfajnak elzaporodása irtás által korlátoztassék, s ha igen, melyek lennének azon gyakorlati módok, melyek e célra vezetnének? Véleményezés végett a földművelési szakosztályhoz tétetett át.

4. A folyó évben tartandó közgyűlés ideje február 17-kére tűzvetvén ki, a mult évi számadás megvizsgálására bizottmány küldetett ki.

5. Titkár jelentése, mely szerint a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ő nmlga által megbízott, hogy a K. Monostoron felállítandó gazdasági tan-intézet és földmives iskola ügyében, addig, míg e tekintetben a földm. miniszterium a hely színén hivatalos közeggel nem bírand, nyujtsan segédkezet, örvendetes tudomásul vétetvén, titkár a megbízottak pontos teljesítésére köteleztetett.

6. A december hóra 1868-ban beadott pénztári kimutatás tudásul vétetett.

Timár Károly, titkár.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Február 5-én: 5%. Metaliques 100 frt 62.— 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 67.—. Kamat 62.—. 1860. Kölcsön 99.80. Bankrészevény 680. Hiteletintézet részvény 200 frt 269.90. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 120.—. Ezüst 118.—. Cs. királyi arany 5.66.

Erdélyi földteh. kötv. febr. 3-án: 74. —.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilatkozat. Alóírtak, mint ifjabb Karvázy József úr s illetőleg Pap János úr segédei, ezuttal kijelentjük, hogy Pap János úr az ifjabb Karvázy József úr becsületsértési ügyében magát a lovagiaság fogalmának teljesen megfelelőleg viselte; míg ellenben ifjabb Karvázy József úr: a kihívó fél az ügy lovagias elintézésétől a helyszínen visszalepett.

Ezen Karvázy József nevű egyén ügyében tett utolsó szavaink kapcsán Karvázy Józsefet ezek után oly embernek nyilatkoztatjuk, ki becsületsértési ügyek lovagias elintézésére nem jogosított.

Kolozsvárt, febr. 1. 1869.
K. Papp Miklós. Czikmántori Béla.
Mátray Ernő. Madán Ferencz.

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

A „Magyar Polgár” f. évi 15-dik számában személyem ellen egy roszul stílyizált nyilatkozat jelent meg. Ennek célja, korunk felvilágosodott szelleme daczára, az lenne, hogy engem az erkölcsi halottak sorába iktasson.

Négy egyén irta alá nevét: K. Papp Miklós, Mátrai Ernő, Czikmántori Béla és Madán Ferencz. Ezen egyéneket, nyilatkozatukból kirívó öntelt és boldog hitükben nincs szándékom megingatni, de a közönség iránti tekintetnél fogva ügyem hű előadására felhiva érzem magam.

Az eset röviden ez:

A Papp János úr és köztem felmerült becsületsértési ügyben segédek által felszólítva egy „békés értekezlet”-re, a kifizető helyen megjelen-

tem. De itt, az említett négy egyén által, a „békés értekezlet” helyett, a lovagias szabályokkal teljesen ellenkező módon, más nemű ajánlat tette nekem. Ebből tisztán láttam, hogy ezen négy egyén ellenem összeesküvést forralva, a lovagias-sággal teljesen össze nem egyeztethető fogással, önkényesen akar elbánni velem.

Önérzetemben megsértetve azon nyilatkozatot tettem, hogy az „elégítéledásra” tűzzenek ki egy más napot, s én ekkor köteleiséget teljesíteni fogom, mire ezen négy egyén csakbamar — minden lovagias szabály ellenére — bevégzettnek nyilatkozta az ügyet, s ezen sietségüknek alapja csak abban fektött, hogy ezen rosz irányu mondatot kidrúkolhassák:

„Ezen Karvázy József nevű egyén ügyében tett utolsó szavaink kapcsán (mért nem: utolsó szavaink kapcsán?) Karvázy Józsefet ezek után oly embernek nyilatkoztatjuk, ki becsületsértési ügyek lovagias elintézésére nem jogosított.”

Fel volt e jogosítva ezen négy egyén ily nyilatkozatra, ezt a lovagias érzelmi közönség ítélte bizon.

Végül csak annyit, hogy azon Karvázy József nevű egyén jogosítottnak érzi magát arra, hogy bizonyos urak életját, ha Isten élte, megírja — a nélkül, hogy erre engedelmet kérne. Kolozsvárt, febr. 3-kán, 1869.

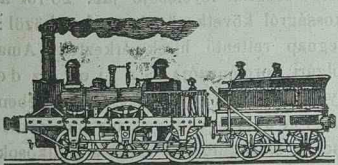
Karvázy József.

493. Sz.

(49)

(3—3)

Hirdetmény.

Kelt Pesten, 1869 év január havában.

Az igazgatóság.

NEW HIVATALOS

(55)

1/2

(1—6)

BAHLSÉN ERNŐ

Erfurti mag-raktára Prágában

ajánlja mindennemű

vetemény-, mező-, fű-, erdő- és virágmagvait,

valamint jeles

vető-gabonáját,

mely biztosan kikél, valódi minőségben s a legutányosabbra szabott nagy erfurti eredeti árjegyzék szerint, a mely bérmentes megkeresésre bérmentesen és ingyen küldetik meg. Árak osztr. értékben szabadon Prágából. Küldemények az osztrák birodalom minden irányába „utányét” mellett.

BAHLSÉN ERNŐ, Prágában.

(395)

1/2

(5—20)

A valódiság
biztosítása
mellett.Ajánlandó
emlékeztetés!A valódiság
biztosítása
mellett.

Dr. Béranguier

cs. k. szabadalmazott

növénygyök-olaja

eredeti tüvegében 1 f. 10 o. é.

Balzamos

Olajbogyó-szappan

eredeti csomagokban 35 kr o. é.

Dr. Suin de Boutemard

FOG-PASTAJA

1/2 és 1/4 csomagokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER

növényi hajfestőszere

teljesen tokban kékével és csészével 5 ft.

Növényi

RUD-HAJKENŐ

ára darabonként 50 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER L.

illatos-gyógy

KORONA-SZESZE

(a kölni viz quintessenciája.)

Eredeti üvegben 1 f. 25 kr és 75 kr o. é.

D K och

NÖVÉNY-CZUKORKÁI

1/2 és 1/4 dobozokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. HARTUNG

CHINA-HÉJ-OLAJA

lepecsételt és az üvegbe nyomott bélyeggel.

Egy üveg ára 85 kr o. é.

NÖVÉNY-HAJKENŐCS

bepecsételt és a tégelybe nyomott bélyeggel.

Egy tégely ára 85 kr o. é.

Dr. BORCHARDT

illatos-gyógy

NÖVÉNY-SZAPPANA

bepecsételt csomagban 42 kr o. é.

A fennebbi összes jeles tulajdonságai miatt jelesnek bizonyult cikkek az eredeti árakon mindig készletben vannak:

Kolozsvárt: WOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint: Besztercén: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F. és Jekelius Ferdinánd gyógyszer. Déván: Bosniák A. Dézsen: Krémer Samu. Nagy-Enyeden: Horváth Ferencz. Erzsébethelyen: Schmidt A.; Fogaras: Megay A. Gust. gyógyszer. K.-Féjervárt: Matherny Emil. Kézi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Köhalomban: Széptőri Ján. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandisch. Segesvárt: Misselbacher J. B. & fia. Sz.-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer. Sz.-Régben: Kinn János G. és Wachner Trágot. Szász-Seben: Weissórtel Ad. G.; Sebenben: Zöhrer J. F. és Lutz János. Székely-Kereszt-urón: Binder Márton. Sepsi-Szentgyörgyön Zsigmond és Bogdán. Sz.-Ujvárhelyt: Kautz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gossy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Rigó Fr. J. és Wolf G.; Zalathán: Sterzing József gyógyszer.

(37)

1/2

(3—12)

OCCASSION.

Selyem- és divat-áru raktár

„az osztrák koronaherceghez.”

Bécsben, Ecke der Bognergasse, Bécsben.

Következő cikkek tetemesen leszállított áron adatnak el:

Selyem kelmékben: Színes tafotak, egészen tömött selyem, a legújabb

csikkokkal, rőf száma 1 f. 40 krtól 2 f. 10 krtól.

Ruhaanyag, egész selyem, minden színben, rőfe 2 f. 10 kr.

Egy urias fekete selyem ruha, jótállással törés vagy összefutás

ellen, 18 f. 10 kr.

Egy lyoni foulard-ruha, legjobb minőségű, 12 f. 10 kr.

Különös figyelemre méltó:

Gyapjú-popelin-ruhák (10 rőf, 1/4 széles) 2 f. 50, 3 f. 50, 4 f. 50.

Francia Jaconas, legszebb mustrák, multévi idény, eddig 50 kr.

rőfe; most csak 35 kr.

Kivánságra mustrák ingyen és bérmentesen küldetnek.

DIAMANT és MÜLLER.

(420)

1/2

(8—*)

Valódi rumburgi szövetség,

(TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

1/2 széles, egy vég 53 bécsi rőf, 21 f. 10 krtól 52 f. 10 krtól.

1/4 " 28 rőfös lepedőknek 54 f. 10 krtól 65 f. 10 krtól.

rőf száma 1 f. 50 kr. s ezen kívül figyelemre méltó jótállást

Callicot raktárára szoknyáknak és lepedőknek, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100 krtól.

széles; továbbá

Chiffon raktárára, egy bécsi rőfnél szélesebb finom szoknyáknak perein

lyett különösen ajánlható; rőf száma 30 krtól 45 krtól o. é.

Gazdagon ellátott raktár kallatlan (fehérítetlen)

amerikai gyapott szöveteiből (gyapottvászon).

minden szélességben, 100—105 és 60—67 rőfös végekben; ugyanazok

fehérítve 20 rőfös végekben a legutányosab gyáriáron stb.

TEUTSCH J. B. Segesvárt.

Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal

teljesítettnek.

(48)

(3—3)

Eladó falusi birtok.

V.-Szt.-Iván község és határára,

M.-Vásárhelytől 2, és Sz.-Régentől 1

óránnyira, az úgynevezett Gondos-féle,

szabadon álló, 117 holdnyi birtok, idei

Ápril 24-ig készpénz fizetés mellett

örök áron eladó,

azon napon a bir-

tok átvehető is

lévén.

Szóbeli megtalálásokra felel Szent-

iványi Kálmán M.-Vásárhelytől.

(47)

(3—7)

Hirdetés.

A Csik-Szépvízi örmény szert.

nemes közönség, saját kebelében és költ-

ségén 400 f. 10 krtól 500 f. 10 krtól

mellett pályázatot hirdet egy orvo-

si állomásra. Ez új állomást meg-

kellő tapasztaltsági bizonyítványokkal

ellátva személyesen, vagy levél által

folyó év március utolsó napjáig

Csik-Szépvízen Szében Péter ur-

nál jelentsék magokat.

Legnevezetesebb francia találmány!

Eau d'Aspasie.

Legjobb bőrszépítő-szer, minden ártalmas alkaterész nélkül, tiszta növény-anyagból készítve.

Vége sikerült a fáradhatatlan tudományunk egy szert találni fel, a mely minden hátrány nélkül az egészségre nézve, minden eddig feltalált szépítő vizet, meglepő gyors eredményei által, felülmúl. Csak egyszeri használat után is a bőr, akár a kór, akár más befolyás következtében, lett légyen fakósárga és hervadt, fehér és hajlékony lesz, lehetségesen rózsaszín frissességet ölt, s hatását még nagyobb hőségben sem veszti legkevésbé is el.

Egy eredeti üveg ára, magyar és francia utasítással 1 f. 50 kr.

Központi raktár a magyar korona országaira nézve

Heymann Zsigmond-nál Kolozsvárt.

Részletadás Kolozsvárra nézve Binder C. H. ur gyógyszer-tárában, Besztercén: Hein Sámuel, K.-Féjervárt: Rekert Dániel, Fogarason: Sterzing József, N.-Sebenben: Müller Károly, Brassóban: Fabik Ede, Szász-Sebenben: Binder Frigyes, Szamosújvárt: Placintár Gratián, M.-Vásárhelyt: Jenei Albert, B.-Humyadon: Holzer Vilmos, Szászvároson: Spech Gusztáv, Déván: Lengyel Gergely, N.-Enyeden: Oberth József, Segesvárt: Schuster Frigyes, Sz.-Ujvárhelyt: Kautz A., Verespatakon: Stankay Ferencz gyógyszerészek uraknál.

(16)

(12—*)

Raktárak minden városban alakítottak. Átvevők szíveskedjenek levélben a központi raktárhoz fordulni.

(54)

1/2

(1—8)

Dr. Pattison

csúszvattája

azonnal enyhít és gyorsan gyógyít csúsz és köszvényt, minden alakban, u. m. arcz-, mell-, torok- és fogfájást, fű-, kéz- és térd- köszvényt, inrángatást, hát- és ágyékfájdalmat.

Egész nyálabbal 70, fél nyálabbal 40 kron kapható: Kolozsvárt ENGEL J. JÓZSEF gyógyszerésznél.

(46)

(3—6)

Kerestetik a Czegei m. k. postahivatalhoz egy kellő vizsgát letett és gyakorlott postakiadó. Az illető intézze folyamodását gróf Wass Ádámhoz Czegébe.

Különös figyelemre méltó a szülők számára.

Gyakran felmerült eseteknél alkalmam lévén sajnosan tapasztalni, miszerint „GILISZTA CSOKOLÁDÉ” név alatt ismert, kitűnő hatású szellemi tisztító és szellemi által utancsatnak, s az al-szer sajátomról veit mint szerinti utasítás mellett terjesztetik; van szerencsém a tisztelt közönséget ezennel figyelmeztetni, hogy valódi általam készített giliszta csokoládéak csak azt ismerje el, melynél a mellékelt utasításon nevem nem nyomtatva, hanem sajátkezűleg aláírva van, mint itt alább látható.

Egyébiránt legcélszerűbb a megrendeléseket közvetlenül nálam, vagy a könyvesboltokban megnevezett t. bismar-yosoknál eszközölni. Kapható: Kolozsvárt SOMLYAI LÁSZLÓ és KARVÁZY J. fűszerkereskedéseikben.

Tokajban. 1/2 (2—*)

(345)

1/2

(20—24)

Kavé,

bécsi fontja: 60, 65, 70 kr. egész

1 f. 10 krtól, árulja a

keletindiai kávé-raktár

BÉCSBEN,

Graben, 29. a Trattnerhof udvarán.

Vidékre utánvét mellett. Legalább 30 u

vásárlásnál a szállítás minden vasúti

és gőzhajó állomáshoz ingyen.

(449)

1/2

(8—24)

Különös figyelemre méltó!

Sem az üzletileg érték nélküli juralom-érkek, vagy udvari szállítói címek, sem az alkalmatlan s már túlságos hirteli reameok által eszközölt épen nem irigylendő hír után kapkadvá, hanem egyedül valódi polgárságon, higgadtan és szilárdan haladva, ajánlom a t. cz. főri közönségnek sok év óta fennálló s minden idényre jól ellátott

ruha-raktáramat

Bécsben, Stadt, Rothenurmstrasse

(Hotel zum oestreichischen Hof)

azon biztosítással, hogy a raktárban találtatott s üzletben készült ruhadarabok nem könnyű, avult, mindenhol olcsón összevásárolt, régi, tölgyre csak félvalódi, gyapottal vegyített avadék kelmékből, melyek pillanatra a szemet elavulják, vannak össze-fűszelve, hanem általában a legszálladabb, legvalódibb, legdiszesebb és legdivatosabb, színe s minőségére nézve legértékesebb kelmékből a legtekintélyesebben készített, a miért is én készítményeimnek csak azon első ruhakészítőik cikkeitől hozhatom jó-joson hasonlatba, a kiknek czége, valamint az enyém is, ugyan még hirtapilap nem volt hirdetve, hanem azért régen szerzett jó hírnevének örömeinek, s azért mindenkinél, a ki jó cikket kíván, ajánlatok. Téli kabátok . . . o. é. 30 f. 10 krtól 70 f. 10 krtól. Fel 5-öltönyök . . . 20 " 48 " Salondrukkok és kabátok . . . 24 " 45 " Jaquet-ok . . . 18 " 40 " Vadász-kabátok . . . 16 " 30 " Pongyolákabátok . . . 12 " 45 " Nadragók (fekete Salom) . . . 12 " 18 " ditto . . . 12 " 22 " Mellények (különbözők) . . . 5 " 20 " ditto fehér . . . 7 " 10 " Mindenféle utazó és városi bundák különféle árakban.

Kivánságra kelme-mustrák küldetnek, általában mindennemű utazó-, vadász-, utcai- és Salom-ruha-darabok mérték szerint gyorsan elkészíttetnek s fel-pénz az utánvét mellett pontosan elküldetnek. Levélbeli megrendeléseknél mértékül a felső mell szelvénye, a derék szélessége, illetőleg a lépés hossza megjelölendő.

Nem talált ruhadarabok szívesen és nehézség nélkül beszeríttetnek.

JERABEK GYÖRGY,

férfi-ruhakészítő Bécsben.

Raktár: Stadt, Rothenurmstrasse.

(Hotel „Oestreichischer Hof.”)